

Marjo Laukkanen

Esineen omilla ehdoilla

Kuvataiteilija Anu Tuominen on kiinnostunut esineiden muodosta ja aineesta. Hänen silmissään ja teoksissaan kivilaatoista muotoutuu maisemareliefejä ja vanhoista kengistä maastoja.

Taiteiden tiedekunnan aulaan aukeavasta ikkunasta näkyy, että vierailevan taiteilijan valoisan studion lattialla on jotakin. Lähemmin tarkasteltuna se jokin paljastuu riviksi vanhoja kenkiä.

– Löysin ne Varangin rannalta, *Anu Tuominen* kertoo.

Tuominen puhuu meren huuhtomista kengänraadoista ja -pohjista maisemakenkinä, maisemina ja maastoina. Ajatus niistä on kulkenut hänen mukanaan jo pidempään, mutta studion lattialle riviin asetetut kengät hän on kerännyt vain pari viikkoa aiemmin.

Vaikka Tuominen on ollut vierailevana taiteilijana Rovaniemellä vasta vähän aikaa, hän on jo ehtinyt tehdä yhden matkan Jäämeren rannalle. Varangin vuono on kiehtonut häntä useamman vuoden ajan, ja matkoilta on löytynyt muun muassa saippuakiviä ja maisemareliefejä.

Saippuakivet ovat vanhan saippuan näköisiä kiviä, joita Tuominen on asettanut kirpputoreilta löytämiinsä saippuakuppeihin. Jatkuvasti laajeneva teos on tähän mennessä ollut esillä muun muassa Brysselissä ja Puolassa, ja seuraavaksi taiteilija suunnittelee vevänsä sen Tallinnaan.

Juuri kirpputorit ovat Varangin vuono ohella Tuomisen keskeinen inspiraati-

tion lähde. Rovaniemellä hän on käynyt jo useampaan kertaan itsepalvelukirpputoreilla, joista on mukaan tarttunut muun muassa pieniä tuohesta tehtyjä tuoppeja. Jokin niiden ainutlaatuisuudessa kiehtoi taiteilijaa, eikä hintakaan ollut paha: viisi tuoppia maksoi kaksi euroa.

– En siinä vaiheessa vielä tiennyt, mitä niistä teen.

Löytönsä jälkeen Tuominen on ehtinyt teettää paikallisessa liikkeessä tuoppien pohjille peilit, jotka näyttävät vesilätäköiltä ja jollaisia hän on käyttänyt myös aiemmissa teoksissaan. Tuominen on kuvannut teosta metsässä kuivien koivunlehtien päällä ja suunnittelee tekevänsä kuvista Tokion näyttelynsä kutsukortit. Tuopit tulevat esille myös Rovaniemelle, mutta gallerian tai museon sijaan teosta pääsee katselemaan taiteilijan studioon. Tuominen sai kimmokkeen työhuonenäyttelyyn *Jyrki Siukoselta*.

– Se oli erittäin hyvä idea. Huone on sen verran kaunis, että se toimii hyvin näyttelytilana.

Rovaniemeltä Tokioon ja takaisin

Tuominen suunnittelee pitävänsä studiola kaksi näyttelyä, Työn tila I ja Työn tila

Anu Tuominen

- Kuvataiteilija
- Asuu ja työskentelee Helsingissä
- Syntynyt Lemillä 1961
- Debytoi taiteilijana Nuorten näyttelyssä Helsingin taidehallissa 1989
- Valmistunut taiteen maisteriksi Taideteollisesta korkeakoulusta 1992 ja Kuvataideakatemiasta 1995

Ulkoasu ja taitto: Niina Huuskonen
Valokuvat: Arto Liiti

Valokuva: Anu Tuominen

II. Nimet ovat kuvaavia, sillä kyseessä on paitsi konkreettisesti tila, jossa tehdään työtä, myös teokset ovat työn tilassa, osin keskeneräisiä. Niissä voi vielä nähdä jälkiä teoksen syntymisestä ja muotoutumisesta.

Kiinnostava ristiriita syntyy siitä, että Tuominen ei työskentelyssään juuri tarvitse erillistä työtilaa. Hänen virkkausteksensa syntyvät melkein missä vain, esimerkiksi kotisohvalla, ja keräilyteokset saavuttavat lopullisen muotonsa vasta näyttelytilassa.

– Enemmän tarvitsenkin varastoja kuin työtilaa, Tuominen hymähtää.

Työhuonenäyttelyiden välillä Tuominen käy Tokiossa, jossa hänellä on vuorossa jo kolmas gallerianäyttely. Työn tila I:ssä nähdään osin samoja teoksia kuin Tokiossa.

Aiempina kertoina kuvataiteilija on viettänyt Japanissa kuukauden eli koko sen ajan kun hänen näyttelynsä on ollut esillä, mutta nyt vierailu jää yhteen viikkoon Rovaniemelle paluun takia.

Linkki Japaniin on syntynyt osin sattuman kautta. Kun Tuominen voitti Ars Fennica -palkinnon vuonna 2003, Suomessa vieraillut japanilainen näytti palkintoon kuuluvaa katalogia tokiolaiselle galleristitutulle, joka kiinnostui ja tuli Suomeen taiteilijaa tapaamaan. Näyttelyiden lisäksi galleristi ehdotti Tuomisen *Kuvan sijamuotoja* (2001) kirjan julkaisemista englanniksi. *Thinkables*-teosta (2008) myydään Japanissa seitsemässä eri paikassa ja kysyntä on ollut suurta myös Euroopassa. Tuominen on juuri saanut valmiiksi englanninkielisen

teoksen toisen, päivitetyn painoksen sekä uudistanut suomenkielistä teosta.

Ison urakan jälkeen ei ole aikaa hengähtää, sillä taiteilijaa työllistää työhuone- ja Tokion näyttelyjen ohessa oman pienen metsäpalan tai mökin etsiminen pohjoisesta. Jos sellainen löytyisi, Varangin vuonollakin voisi käydä löytöretkillä useammin kuin kerran vuodessa. •